

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

SUMAR

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Eftimie Vasiliu cu Moștenitorii defunctei Zoia I. Constantin.*

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III: Firma SamuelArié în lichidare cu Dan Corbescu.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Soc. Manufactura Rosari & Varzi cu Elias H. Astman.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea I: Const. B. Mogoi cu Const. I. Giulfan.

Judecătoria ocolului II rural Iași: Anica Toma Mișinschi cu Ion Rață și alții. — Observațiune de S. R.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 16 Ianuarie 1913

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Eftimie Vasiliu cu Moștenitorii defunctei Zoia I. Constantin

INDIVIZIUNE. (ESIRE DIN). — VÂNZARE PRIN LICITAȚIE PUBLICĂ. — ADJUDECATAR. — DEPURAREA PREȚULUI. — COMOȘTENITOR. — ART. 748, COD. CIVIL, ART. 551, 689, PR. CIVILĂ.

Cu toate că art. 74 pr. civilă, prevede că vânzările pentru esire din indiviziune să se facă prin licitație publică cu formele prescrise de procedura civilă pentru înstrăinarea bunurilor minorilor, totuși dispozițiunile prevăzute în art. 551 și urm., pr. civilă, potrivit cărora adjudecatorul este obligat a depune în întregime prețul adjudecării, nu se aplică și în cazul când adjudecatorul este unul din comoștenitori, acesta ne-

fiind obligat să depună din preț, de cât părțile convenite celorlalți comoștenitori.

No. 37. — Casată, în urma recursului făcut de Eftimie Vasiliu, decizia Curței de apel din Galați, secția I, No. 128 din 1911, dată în proces cu moștenitorii defunctei Zoia I. Constantin.

Curtea deliberând,

Asupra motivului III de casare :

«Curtea n'a ținut seamă că noi suntem proprietari și părtași amândouă cu reclamantul, nici că am depus partea sa de jumătate la casa de consemnații lei 1.560, prețul pe jumătate ce i se cuvine numitului din suma de 3.120 lei; recipisele se văd la dosar. Se zice că i se cuvine prin o hotărâre ca pentru îmbunătățirile făcute să i se dea 2.500 lei».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului Curtea de apel adoptând motivele din sentința apelată, a admis acțiunea intentată pe cale principală de intimatul în recurs și a anulat ordonanța de adjudecare prin care s'a adjudecat definitiv asupra recurentei un imobil din Galați, scos în vânzare pentru esire din indiviziune și împărțirea lui între recurent și intimați, comoștenitorii defunctei Zoia I. Constantin ;

Că, motivul pentru care s'a cerut și s'a admis anularea ordonanței de adjudecare este că adjudecătara, conform cu sentința de esire din indiviziune, trebuia să raporteze dota sa de 800 lei, și să țină în seamă intimatului suma de 2.500 lei, pentru îmbunătățirile făcute de el pe terenul a cărui împărțeală se cerea ; că, făcând calculul acestor sume în raport cu prețul

Audiența dela 12 Noembrie 1912

Președința d-lui G. P. Petrescu, președinte

Firma Samuel Arié, în lichidare, cu Dan Corbescu

CAMBIE. — LIPSA CONDIȚIUNILOR ESENȚIALE. — TRANSMITERE PRIN GIR. — NEVALABILITATE. — ART. 270 ȘI 273, COD. COM.

CAMBIE. — LIPSA CONDIȚIUNILOR ESENȚIALE. — DACA ESTE VALABILĂ FAȚĂ DE GIRANȚI. — SEMNĂTURI FALȘE. — ART. 352 ȘI 353, COD. CIVIL

CAMBIE. — ACȚIUNE. — DECĂDERE. — CAUZĂ. — TRANSFORMAREA EI ÎN APEL. — INADMIȘIBILITATE. — ART. 327, PR. CIVILĂ.

1° Cel ce dobândește prin gir un înscris căruia îi lipsește caracterul de cambie, neputând avea beneficiul acțiunii cambiale, urmează că o cambie căreia îi lipsește una din condițiunile esențiale, precum este data emisiunii, își pierde efectele speciale ale cambiei și numai poate fi transmisă în mod valabil prin gir.

2° Dispozițiunile art. 352 și 353, cod. com., potrivit cărora cambia purtând semnătura unui incapabil este valabilă în privința persoanelor capabile cari au semnat-o, precum și cambia purtând o semnătură falșe are tărie față cu toți giranții și cu emitentul ale căror semnături nu sunt falșe, nu și-au aplicarea de cât în aceste cazuri excepționale, iar nu și în alte cazuri cum ar fi când lipsește cambiei una din condițiunile ei esențiale, de oarece dispozițiunile art. 352 și 353 cod. com., când crează aceste excepțiuni, presupun că acea cambie este perfect valabilă ca formă.

3° Din moment ce la prima instanță reclamantul a intentat o acțiune cambială care a fost respinsă pe motiv că nu poate avea o asemenea acțiune întru cât cambia este lipsită de condițiunile ei esențiale, nu mai poate în apel să schimbe cauza acestei acțiuni, transformând-o într'o acțiune comercială ordinară, servindu-se de cambie numai ca de un simplu înscris, fără ca prin aceasta să lipsească pe adversar de beneficiul celor două grade de jurisdicțiune și fără a se viola dispozițiunile art. 327, pr. civilă.

No. 664. — Respins recursul făcut de firma S. Arié fi, în lichidare, contra deciziei Curței de apel din

adjudecării, tribunalul constată că recurenta nu numai că nu are drept la jumătate din prețul adjudecării de 5.120 lei, dar mai rămâne datoare intimatului;

Că, prin urmare, instanța de fond constatând că recurenta nu a depus prețul în întregime, ci numai jumătate, adică 1.650 lei, anulează ordonanța de adjudecare;

Coosiderând că, conform art. 748, cod. civil, vânzările pentru eșire din indiviziune se vor face prin licitație publică, cu formele prescrise pentru înstrăinarea bunurilor minorilor (art. 681—691, procedura civilă);

Considerând că, deși art. 689, pr. civilă, declară comune unor asemenea vânzări între alte articole și art. 551 și urm., pr. civilă, relative la obligația de a depune în întregime prețul adjudecării și la revinderea în compt, totuși aceste dispozițiuni de lege nu se aplică și în cazul când adjudecatarul este unul din comoștenitori, cum este în speță;

Că, în acest caz, comoștenitorul adjudecatar nu are să depună din preț de cât părțile convenite celorlalți comoștenitori;

Considerând că, în speță, fiind doi comoștenitori, recurenta nu trebuia să depună de cât jumătate din prețul adjudecării, partea convenită intimatului;

Că, în ce privește suma de 800 lei, ce recurenta trebuia să raporteze ca dotă și suma de 2.500 lei, ce trebuia să fie ținută în seamă intimatului pentru construcțiunile ce a făcut, aceste socoteli urmau să fie făcute cu ocazia formării activului și pasivului eredității, la compunerea părților, conform art. 737, cod. civil, iar nu cu ocazia adjudecării unui imobil din succesiune care nu este de cât un incident al partajului;

Că, în speță, instanța de fond constatând că recurenta a depus jumătate din prețul adjudecării, adică partea convenită intimatului din acel preț, și totuși anulând ordonanța de adjudecare pe motiv că prețul trebuia depus în întregime, a comis un exces de putere și a violat articolele citate mai sus;

Că, prin urmare, acest motiv de casare este întemeiat și cată să fie admis, fără a se mai cerceta cele alte motive de casare.

Pentru aceste motive, casează.

București, secția I, No. 42 din 1911, dată în proces cu Dan Corbescu.

S'au ascultat : d-nii avocați I. Pictorian, B. Missir și D. Neagu, pentru recurent, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Em. Pantazi, pentru intimat, în combatere.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Violare și rea interpretare a art. 277—279, combinată cu art 352 și 353, cod. com. În adevăr, am susținut înaintea Curței, că în materie de cambie, fiecare obligațiune fiind independentă una de alta, ceea ce rezultă implicit și din dispozițiunile art. 252, 253, cod. com., rezultă că girul dat în conformitate cu art. 277—279, cod. com., are efect legal, chiar dacă cambiei la emisiune îi lipsește data».

Având în vedere, că pentru a respinge acțiunea cambială intentată de recurenta firmă Samuel Arié fii, în lichidare, față de Dan Corbescu, intimat în recurs, Curtea de apel motivează că ambele cambii pe care recurenta își sprijină acțiunea, emise de Vasile Antonescu în ordinul lui Dan Corbescu, și girate de aceasta recurentului, nu poartă data emisiunii, adică locul, ziua, luna și anul când au fost subscribe de Vasile Antonescu, și sunt astfel lipsite de una din condițiunile esențiale cerute de art. 270, cod. com., neputând produce efectele speciale ale cambiei și nici a fi girate în mod valabil ;

Având în vedere că, recurenta firmă susține că pe temeiul principiului independenței fiecărei obligațiuni dintr'o cambie, principiu consacrat prin art. 352 și 353, cod. com., deși cambia este nulă ca atare față de primul ei beneficiar, din cauza lipsei datei de emisiune, ar putea totuși produce efecte cambiale în urma transmiterii prin gir actualului posesor, în speță, firma recurentă ;

Având în vedere însă că, cambia fiind un act solemn și trebuind a fi făcută în anumite forme, lipsa uneia din ele atrage pierderea efectelor speciale ale cambiei, conform art. 270 și 273, cod. com. ;

Că recurenta firmă, dobândind prin gir un înscris căruia îi lipsește caracterul de cambie, nu poate avea beneficiul acțiunii cambiale ;

Considerând că este adevărat că art. 352 și 353, c. com., dispun că cambia semnată de persoane incapabile este valabilă în privința persoanelor capabile care au semnat-o și că cambia purtând o semnătură falsă sau falsificată are tărie față cu toți giranții și cu emitentul ale căror semnături nu sunt false sau falsifi-

cate și tot așa față de acei care au avalizat sau acceptat o cambie falsă ;

Considerând, însă, că aceste dispozițiuni presupun că cambia este valabilă ca formă, având toate condițiunile ei esențiale externe ; că, nu se poate întinde aplicarea acestor două dispozițiuni excepționale și la alte cazuri, cum ar fi când lipsește cambiei una din condițiunile ei esențiale, cum este în speță ;

Că, Curtea de apel judecând în modul acesta, nu a săvârșit nici o violare a legii și dar întâiul motiv de casare este nefondat.

Asupra motivului II de casare :

«Violarea art. 327, cod. com. și abuz de putere ce rezultă din faptul că, deși am susținut că în tot cazul cambiile ce le posedăm pot fi considerate ca afecte comerciale ce duc la condamnarea debitorului nostru, totuși Curtea, prin abuz de putere, refuză a ne da cuvântul în susținerea acțiunii, ca o acțiune comercială sau civilă, pe motiv că, de oarece acțiunea este intentată ca acțiune cambială, ea nu poate fi discutată de cât ca atare, și prin consecință ne trimite a face acțiune comercială sau civilă din nou înaintea tribunalului, fapt ce constituie pe lângă un abuz de putere și o violare a art. 327, cod. com., de oare ce nici cauza, nici obiectul nu se schimbasesc.»

Având în vedere că recurentul intentând la prima instanță o acțiune cambială, nu putea să schimbe în apel cauza acestei acțiuni transformând-o într'o acțiune ordinară comercială, fără a lipsi pe adversar de beneficiul celor două grade de jurisdicție și fără a se viola art. 327, pr. civilă, așa că cu drept cuvânt Curtea de apel a respins cererea recurentului făcută în apel pentru prima oară, rezervându-i dreptul de a face o nouă acțiune ordinară comercială ;

Că, dar și acest motiv de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 1 Decembrie 1912

Președința d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Soc. Manufactura Rosari & Varzi cu Elias H. Astman

FALIMENT. — DECLARARE. — MĂSURI PREVENTIVE. — CITAREA COMERCIANTULUI ÎN CAMERA DE CONSILIU. — ÎNFĂȚIȘAREA REGISTRELOR. — NEÎNCUVINȚARE. — SUVERANĂ APECIERE. — ART. 697, CODUL COMERCIAL.

FALIMENT. — MĂSURI PREVENTIVE. — CEREREA CREDITORULUI DE A SE ÎNFĂȚIȘA ÎN CAMERA DE CONSILIU COMERCIANTUL DEBITOR. — RESPINGERE. — APEL. — INADMISSIBILITATE. — ART. 697 CODUL COMERCIAL.

1° Tribunalul încunoștiințat din partea unui creditor despre situațiunea dificilă în care se află un comerciant relativ la comerțul său, nu este

obligat a face uz de dispozițiunile art. 697, cod. comercial, și a dispune prezentarea comerciantului în camera de consiliu și depunerea registrelor, tribunalul fiind suveran să aprecieze dacă este sau nu cazul ca să facă aplicarea sus zisului text de lege.

2° Creditorul nu are dreptul de apel contra încheerii prin care tribunalul respinge cererea sa de a lua contra comerciantului debitor măsurile preventive prevăzute de art. 697, din codul comercial, aceste încheeri ne fiind susceptibile de apel de cât din partea comerciantului debitor, în cazul când tribunalul ar fi ordonat măsurile prevăzute de menționatul articol.

S'au prezentat : Soc. Manufactura Rosari & Varzi, asistată de d-l avocat N. P. Radovici ; intimatul Elias H. Astman, asistat de d-nii avocați B. Cernea și I. D. Filiti.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Societatea «Manufactura Roșari & Varzi» în contra jurnalului cu No. 12287 din 1712 al tribunalului Ilfov, secția comercială, prin care s'a dispus a nu se da nici un curs denunțului făcut de societatea apelantă contra comerciantului Elias H. Astman ;

Ascultând pe părți în susținerile lor orale ;

Având în vedere că, prin petițiunea înreg. la No. 48417 din 1912, societatea „Manufactura Rosari & Varzi“ prin procuratorul său încunoștiințează pe tribunalul Ilfov secția comercială, că comerciantul Elias H. Astman este în încetare de plăți încă din Septembrie 1912, după cum dovedește cu o trată protestată, că are numeroase proteste în țară și străinătate și că pasivul său se urcă la suma de 500.000 lei și cere ca tribunalul din oficiu să-l citeze înaintea sa pentru a se prezenta cu registrele și să pășească apoi la declara sa în stare de faliment ;

Având în vedere că tribunalul prin jurnalul apelat a dispus a nu se da curs denunțului de mai sus, motivând încheerea sa pe faptul că societatea apelantă nu s'a conformat dispozițiilor art. 697 din cod. comercial, care pune obligațiune denunțătorului de a depune și o cauțiune în bani sau efecte publice și pe faptul că calitatea ei de creditoare îi este contestată ;

Având în vedere că astăzi în instanță societatea apelantă prin procuratorul său a declarat că a înțeles să facă apelul de față conform art. 697 din codul comercial ;

Având în vedere că intimatul susține în prim rând că apelul făcut de societatea Rosari & Varzi nu este admisibil față cu art. 697 cod. comercial ;

Având în vedere că, acest text de lege dispune că tribunalul încunoștiințat din partea uneia sau mai multor creditori despre situațiunea dificilă în care se află un comerciant relativ la comerțul său și care instrăinează în condițiuni desavantajoase avutul său, va putea ordona prezentarea acestuia în camera de consiliu și depunerea tot odată a registrelor, a bilanțului său comercial și a unei liste nominative de toți creditorii săi și de sumele creanțelor cu indicarea scadențelor respective ; că, în caz când arătările creditorilor se găsesc întemeiate sau când comerciantul fără just motiv nu se înfățișează, tribunalul va putea, dacă crede de cuviință, mai înainte de ori cari alte dispozițiuni ar lua asupra punerii sale în stare de faliment, să numească pe unul sau mai mulți dintre creditori, care în continuarea ulterioară a comerțului, să verifice registrele și să supravegheze regularitatea operațiunilor comerciantului ;

Considerând că din acest text de lege precum și din expunerea de motive și din debaterile parlamentare rezultă că legiuitorul a introdus în codul de comerț măsuri preventive pentru a garanta pe creditori contra debitorilor de rea credință, care fac să dispară parte din activul lor, gajul comun al mesei creditorilor, fără însă ca prin aceasta să se împiedice cererea de declarare în stare de faliment din partea creditorilor sau pronunțarea de către justiție din oficiu ;

Că, tribunalul încunoștiințat din partea unui creditor despre situațiunea dificilă în care se află un comerciant relativ la comerțul său, nu este obligat a ordona prezentarea acestuia în camera de consiliu și depunerea registrelor, ci apreciază în mod suveran dacă este sau nu loc să facă uz de dispozițiunea art. 697 cod. com ;

Că, legea nu prescrie că atunci când tribunalul ordonă prezentarea comerciantului denunțat să se citeze și creditorul denunțător ; de unde urmează

că nu se leagă o instanță și că creditorul denunțator nu devine parte în ce privește luarea măsurilor preventive;

Considerând că din cele ce preced reese că creditorul nu are dreptul de apel când tribunalul nu a dat curs denunțului făcut; că dacă legea prevede că încheerea tribunalului este susceptibilă de apel, aceasta se referă la cazul când tribunalul a ordonat măsurile preventive și conferă comerciantului debitor dreptul de a apela la instanța superioară, pentru a reformă dispozițiunile luate de prima instanță în contra lui;

Având în vedere că societatea Rosari & Varzi încunoștiințând pe tribunalul Ilfov, secția comercială, despre starea în care se află comerciantul Elias H. Astman, relativ la comerțul său, și tribunalul hotărând a nu se da nici un curs acestui denunț, societatea Rosari & Varzi nu are drept de apel și deci, incidentul de inadmisibilitatea apelului ridicat de intimat este întemeiat și urmează a fi admis.

Pentru aceaste motive, respinge.

Semnați: Oscar N. Nicolescu, V. Antinescu, Șt. Mladoveanu, D. A. Mavrodin, Em. Miculescu.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 20 Noembrie 1912

Președința d-nului I. Urdăreanu, consilier

Const. B. Mogoi cu Const. I. Giulfan

PĂMÂNT RURAL. — TESTAMENT. — ÎNSTRĂINARE. — ART. 7 DIN LEGEA RURALĂ DELA 1864 ȘI ART. 1 DIN LEGEA DELA 1879.

Înstrăinarea unui pământ dat după legea rurală este nulă și în cazul când s'a făcut unui cultivator sătean, dacă acesta are deja în proprietatea sa pământ în întinderea recunoscută prin legea rurală unui fost clăcaș, indiferent dacă înstrăinarea s'a făcut prin cumpărătoare sau prin testament.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Constantin B. Mogoi, din comuna Botoșești, județul Mehedinți, în contra sentinței tribunalului Dolj, secția I, No. 327, din anul curent 1912, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea ce a intentat contra intimatului Constantin I. Giulfan, tot din comuna Botoșești, având de obiect anularea testamentului autentificat

de tribunalul Dolj, secția comercială și de notariat la No. 3619 din 29 August 1903, prin care G. Călinescu institue pe intimatul Constantin I. Giulfan legatar pe un lot de cinci hectare pământ, din comuna Gogoși, cu care tot testatorul G. Călinescu a fost împroprietărit în baza legii pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 1889, cerând anularea zisului testament pe motiv că, în momentul morței testatorului, legatarul eră proprietar al unui alt lot de pământ tot de cinci hectare dobândit de dânsul în moșia Statului Seaca, tot în virtutea legii vânzării bunurilor Statului, astfel că nu mai putea dobândi alt pământ peste maximum de împroprietărire ce dânsul avea în stăpânire, conform art. 1 al legii din 1879, pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală, urmând să fie obligat ca să lase pământul testat în proprietatea apelantului, în calitate de moștenitor (nepot) al testatorului.

Văzând sentința apelată.

Ascultând pe apelantul prezinte prin avocatul său în concluziunile dezvoltate oral la audiență, în lipsa intimatului care nu s'a prezentat.

Având în vedere că, la prima instanță, intimatul nu a contestat calitatea cu care reclamă apelantul, primind discuțiunea procesului.

Având în vedere că, prin art. 51 din legea vânzării bunurilor Statului, în baza căreia testatorul G. Călinescu a dobândit lotul de cinci hectare pământ în moșia Gogoși, din județul Dolj, legat intimatului Constantiu I. Giulfan, se declară inalienabile loturile mici de cinci hectare ca și pământurile delimitate în baza legii rurale.

Având în vedere că prin art. 1 al legii din 1879, pentru mentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală, se prescrie că, toate actele prin care un sătean sau moștenitorii săi, va fi înstrăinat sau va înstrăina, va fi ipotecat, sau va ipoteca, prin testament sau acte între vii către vre o persoană, alta de cât comuna sau vre un sătean, pământurile ce le are în virtutea legii pentru proprietatea rurală din 15 August 1864, sunt și vor fi nule conform art. 7 din menționata lege. Apoi textul legii mai adaogă, ca explicație în aliniatul următor, că se înțelege cum că potrivit legii din 1864, învoirea dată sătenilor de a cumpără pământuri de ale foștilor clăcași, a fost și este mărginită numai în favoarea cultivatorilor săteni, cari ne fiind clăcași în anul 1864, nu au avut

asemenea pământuri și că această învoire a fost și este individuală și mărginită pe întinderea de pământ recunoscută unui fost clăcaș prin legea din anul 1864.

Considerând că, din acest text de lege rezultă că înstrăinarea unui pământ dat după legea rurală fie chiar prin testament, cum e în speță, este nulă și în cazul când înstrăinarea s'a făcut unui cultivator sătean, dacă acesta are deja în proprietatea sa pământ n întinderea recunoscută prin legea rurală unui fost clăcaș, adică 11 popoane, cât legea rurală recunoaște unui fost clăcaș fruntaș.

Că, dacă textul de lege menționat mai sus vorbește în aliniatul al doilea numai de cumpărarea unor asemenea pământuri de către cultivatorii săteni, cauza este că cumpărăriile se întâmplă mai des în asemenea înstrăinări, însă intențiunea legiuitorului a fost să mărginească achizițiunea unor asemenea pământuri, fie cu titlu gratuit, fie cu titlu oneros, la întinderea de 11 pogoane, atât cât s'a dat unui fruntaș clăcaș prin legea rurală.

Considerând că, în speță, în momentul morții testatorului G. Călinescu, intimatul Constantin I. Giulfan deși cultivator sătean, avea necontestat în proprietatea sa un lot de cinci hectare pământ dobândit în virtutea legei bunurilor Statului în moșia Seaca; astfel că dânsul având în stăpânire un lot în întinderea recunoscută de legea rurală unui fost clăcaș fruntaș, nu mai putea dobândi prin testamentul ce i s'a testat de G. Călinescu.

Considerând că, dacă prin art. 8, din legea rurală dela 1864, se vorbește de testament, aceasta înseamnă că săteanul devenit proprietar în virtutea legei rurale, poate dispune prin testament de pământul său, însă neapărat cu restricțiunile prevăzute de întreaga economie a legii.

Considerând că, singura împrejurare când un sătean care are 11 pogoane pământ, mai poate dobândi și alt pământ ori care i-ar fi întinderea, este în succesiunile ab intestat, fiindcă prin legea rurală nu s'a putut schimba ordinea succesiunilor prevăzute de codul civil, care este posterior legei rurale.

Considerând dar, că testamentul prin care G. Călinescu, a dispus de lotul său în favoarea intimatului fiind nul, ca consecință urmează ca intimatul să fie obligat a lăsa în posesia și proprietatea apelantului acel lot ce i se cuvine ca moștenitor al testatorului,

mai cu seamă că intimatul are cunoștință de termen și nu s'a prezentat spre a face vre o obiecțiune în contra pretențiunei formulate de apelant.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier I. Urdăreanu, admite apelul.

Semnăți : I. Urdăreanu, I. Sinescu, Al. Radian,
M. Paraschivescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI II RURAL IAȘI

Audiența dela 4 Octombrie 1912

Anica Toma Mișinschi cu Ion Rață și alții

SUCCESIUNE. — PRESCRIEREA DREPTULUI DE A PRIMI SAU LE-
PADA SUCCESIUNEA. — PRESCRIPTIE EXTINGTIVĂ. — DE CÂND ÎNCEPE
A CURGE PRESCRIPTIA ÎN SPECIE. — MOARTEA LUI DE CUJUS. — ART.
760 COD. CIVIL.

Art. 700 din codul civil, care a dat loc la mai multe sisteme, statornicind o prescripție extingtivă, sensul lui, după interpretarea dată atât de doctrină cât și de jurisprudență, nu poate fi altul de cât că, în urma expirării termenului de 30 de ani, care începe a curge dela deschiderea succesiunii, adică dela moartea lui *de cujus*, moștenitorul, fie el sezinar sau nesezinar, pierde dreptul la succesiunea deschisă în favoarea lui, devenind cu totul străin de ea și ne mai putând, în urma expirării acestui termen, nici s'o primească, nici s'o lepede, chiar dacă în acel interval de timp nimene n'a fost pus în posesiunea ei.

No. 104. — S'au prezentat apelanta asistată de d-nii avocați Nanu și Șeptilici, și intimații asistați de d-avocat P. Pogonat.

Judecata,

Având în vedere acțiunea introdusă de Anica Toma Mișinschi, registrată la No. 2643 din 1910, prin care cere chemarea în judecată a lui Ioan Rață, Paraschiva Al. Cășleanu și Toader Rață, cu toți domiciliati în comuna Holboca jud. Iași, pentru revendicarea unei porțiuni de teren în întindere de 3 hectare, 58 arii, teren arabil, și un loc cu casă pe el în întindere de 18 arii, situat în comuna Holboca.

Având în vedere susținerile părților, actele din dosar și anume: certificatul No. 243, din 1910 a comunei Holboca constată improprietărea cu 3 hectare, 58 arii pământ arabil și 18 arii loc de casă,

situat în acea comună, împroprietărire făcută la 1864 și trecută în tabela lit. A la No. 63; extractul de moarte al lui Constantin Cășleanu sub No. 6 eliberat de primăria comunei Holboca din 1910 și constatând moartea acestuia, care a avut loc la 1869; extractul de moartea lui Toma Mișinschi sub No. 65 din 1910 eliberat de primăria comunei Holboca.

Având în vedere că, din extractul de moarte al lui Constantin Cășleanu se constată că a încetat din viață în anul 1869, că deci aceasta e data deschiderii succesiunii sale;

Având în vedere art. 700 cod. civil, care arată că facultatea de a accepta sau a lepăda o succesiune, se prescrie prin același timp ce se cere pentru prescripțiunea cea mai lungă a drepturilor imobiliare, care față de dispozițiunile art. 1890 cod. civil e de 30 ani;

Având în vedere că, situațiunea moștenitorului față de moștenire după trecerea acestui decurs de vreme a provocat discuțiuni și sisteme în doctrină. Sistemul însă care a prevalat e acela că, după 30 ani de inacțiune, moștenitorul rămâne străin de moștenire, că situațiunea incertă a bunurilor din moștenire trebuie să înceteze după curgerea de 30 ani.

Moștenitorul după acest interval pierde dreptul de moștenire și, în acest chip, rămâne străin de dânsa, ne mai putând nici să o accepte nici să o repudieze.

Art. 700 cod. civil, conține o prescripție extinctivă (Alexandresco, Vol. III, ediția I, pag. 353; Laurent, vol. 9, pag. 550);

Având în vedere că, chiar dacă e să se facă distincția între situația moștenitorilor sezinari și nesezinari, când ar fi să se soluționeze chestiunea situațiunii moștenitorilor, după o inacțiune de 30 ani dela deschiderea succesiunii, încă nu s'ar putea ajunge la un rezultat, care să fie folositor reclamantei, căci dacă prin inacțiune, moștenitorul care are de drept moștenirea și posesiunea ei, nu perde după 30 ani de cât facultatea de a accepta sub beneficiu de inventar, rămânând moștenitor pur și simplu, moștenitorul nesezinar, care nu poate intra în posesiunea moștenirii de cât cu permisiunea justiției, prin trecere de 30 ani a pierdut această facultate și el rămâne astfel străin de moștenire (Baudry et Wahl, vol. 7 pag. 495 și următoarele);

Având în vedere că, reclamanta este după afir-

mațiunea sa fiica Marandei C. Onică, iar aceasta ar fi fiica Aniței Gh. Iorga, care era sora lui Constantin Cășleanu, împroprietăritul la moștenirea căruia voește a veni reclamanta; că, în legea noastră, moștenitorii legitimi și sezinari nefiind de cât ascendenții lor colaterali, fie ei cât de apropiați lipsindu-le sezina — situația reclamantei, în speță, chiar față de sistemul preconizat de ea, e că trecerea de 30 ani a făcut-o străină de moștenire;

Având în vedere că, jurisprudența Curței de cașajie s'a fixat în sensul că moștenitorul inactiv timp de 30 ani rămâne străin de moștenire, fără distincțiunea între moștenitorii sezinari și nesezinari;

Având în vedere că, termenul de la care începe a curge prescripția e nătagăduit data morții lui C. Cășleanu, anul 1869, căci de la această dată să naște dreptul de a accepta succesiunea lui pentru moștenitori (Baudry citat mai sus de Alexandresco), și dacă ar putea pleca de la altă dată această prescripție, ar fi numai pentru moștenitorii cari s'ar fi dovedit că n'au avut cunoștința de deschiderea moștenirii și deci de nașterea dreptului lor. Aceasta fiindcă prescripția, stingând dreptul, pedepsește o neglijență; ori, în această ipoteză, beneficiarul moștenirii nu a avut cunoștința de dreptul său și deci inacțiunea nu-și are origina în neglijența sa. În speță, însă, Const. Cășleanu moare în comuna Holboca, acolo unde a fost și împroprietărit, acolo unde au trăit predecesorii reclamantei, acolo unde trăește și ea, — ori, e greu de presupus că într'un sat unde locuitorii din cauza vieții apropiate se cunosc până în cele mai mici detalii, ar fi greu de presupus că reclamanta și autorii ei nu au avut cunoștința de moartea lui Const. Cășleanu până astăzi și deci nu li se poate acorda această favoare de a fi socotiți că sunt încă în drept, întru cât nu ar fi avut cunoștința de deschiderea succesiunii și nu ar fi curs prin urmare prescripția contra lor din această cauză;

Având în vedere că, dacă art. 692 cod. civil, dă dreptul moștenitorilor să accepte o succesiune de care nu s'au lepădat autorii lor, aceasta numai în cazul când nu s'a stins dreptul de acceptare fie în persoana autorilor, fie după moartea lor, căci nu s'ar putea înțelege că a trecut în patrimoniul lor drepturi care, de și stinse, să se nască din nou în persoana moștenitorilor, că adică moștenitorii au mai

multe drepturi de cât însuși autorii lor, și dacă prescripția de 30 ani începe a curge de la moartea lui decujus, după cum e generalminte admis (Planiol vol. 3 pag. 589), atunci pentru a vedea dacă mai e încă în termen acceptarea, nu este a se ști dacă autorul n'a acceptat, ci dacă sunt sau nu 30 ani de la deschiderea succesiunii, iar art. 1886 din codul civil, stabilește că «nici o prescripție nu poate curge mai înainte de a se năște acțiunea supusă acestui mod de stingere»; ori, acțiunea de acceptare a moștenirii fiind născută în momentul deschiderii ei, tot în acel moment începe a curge prescripția;

Având în vedere că, dacă reclamanta afirmă că e descendentă a Aniței Iorga și că la moștenirea acesteia înțelege să vină, această afirmațiune nu e serioasă, de oarece e vorba de moștenirea def. Const. Cășleanu, căci pământul ce se revendică, e cel cu care el a fost împroprietărit la 1864, iar cum reclamanta vine la moștenire prin reprezentare în ordine ascendentă, reprezentând la moștenire pe Anița Iorga, care era sora lui decujus (Const. Cășleanu), dar care față de el era colaterală, că deci aceasta fiind situația în drept și în fapt, judecata cată a admite incidentul ridicat de părâți.

Pentru aceste motive, admite incidentul, etc.

Magistrat stagiar: *Const. Th. Tăutu.*

Observație.— Cartea de judecată a judecătoriei ocolului II din Iași, ce publicăm astăzi, interpretă în mod juridic dispoziția art. 700 din codul civil.

Acest text dispune că facultatea de a accepta sau de a se lepăda de o succesiune se prescrie prin 30 de ani. „Tot omul, zice pravila lui Matei Basarab (glava 280) este volnic să-și ceară moștenirea, care i se cade să ieă dela rudenia lui, *treizeci de ani*“.

Care este sensul art. 700 din codul civil, atât de simplu în aparență și atât de întunecos în realitate?

Autorii zic că el este o *enigmă*, și lucrul este așa de adevărat în cât aproape fiecare autor își are sistemul său. Iată cum se exprimă în această privință Planiol (III, 1972): „Malgré sa clarté apparente, l'article 780 (700 cod. civil rom.) est un des plus difficiles à expliquer de tout le code civil. *Je suis même convaincu qu'il est inexplicable, et que ses rédacteurs ne se sont pas rendu compte de la question insoluble qu'ils nous donnaient à examiner*“.

Sistemul cel mai juridic este acel admis prin cartea

de judecată ce adnotăm, care, de altfel este generalmente admis atât de doctrină cât și de jurisprudență. El consistă în a zice că însuși dreptul de succesiune, adică *facultatea* de a accepta sau de a lepăda succesiunea se stinge prin prescripția de treizeci de ani; așa că, după treizeci de ani dela deschiderea succesiunii, moștenitorul, fie el cu sezină sau fără sezină, a pierdut dreptul său la succesiune și este cu totul străin de ea, ne mai putând nici s'o primească, nici s'o lepede, chiar dacă în acest interval de timp nimeni n'a fost pus în posesiunea ei. Această prescripție *extinctivă* se justifică în deajuns prin interesul general, care cere ca succesiunile să nu rămâe un timp prea îndelungat în suspensie și în incertitudine. A se vedea în acest sens numeroasele autorități române și străine, citate de d-l D. Alexandresco, tom. III, partea II, nota 3 de la pag. 297,298 (ed. a 2-a).

Această prescripție extinctivă începe a curge conform dreptului comun din ziua deschiderii succesiunii, căci printr'ânsa pierzându-se dreptul de a primi sau lepăda succesiunea, acest drept există pentru moștenitor încă din ziua deschiderii ei. Vezi D. Alexandresco, *op cit.*, pag. 299, text și nota 3.

Curtea de casație a decis, cu drept cuvânt, că de câteori mijlocul tras din art. 700 n'a fost pus în discuția părților, tribunalul nu poate să-l invoace din oficiu și să decidă că moștenitorul care a stat în inacțiune timp de 30 de ani, nu mai este în drept să revendice averea rămasă dela autorul său și care face obiectul litigiului. (cas. rom. Bulet. 1906, pag. 830). În adevăr, în speță, fiind vorba de o adevărată prescripție, știm că, în materie civilă, prescripția nu poate fi invocată din oficiu (art 1841), nici propusă pentru prima oară înaintea Curței de casație. Cpr. cas. rom. Bulet. 1900, pag. 773. Vezi și D. Alexandresco, tom. VII, pag. 455, *ad notam*. Numai în materie penală, prescripția interesând ordinea publică, poate și chiar trebuie să fie invocată din oficiu. Vezi asupra acestui principiu incontestabil, D. Alexandresco tom V, pag. 512, text și note 1; Haus, *Pr. généraux de droit pénal belge*, II, 1323, pag. 525 (ed. a 3-a); Tanoviceanu, *Curs de procedură penală*, pag. 179 (București, 1913), etc.

S. R.